

**UCHWAŁA NR XXXVIII/796/2013
RADY MIEJSKIEJ W GLIWICACH**

z dnia 7 listopada 2013 r.

w sprawie uchwalenia "Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019"

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt. 5 oraz art. 92 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.) oraz art. 35a ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (j.t. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.) na wniosek Prezydenta Miasta

**Rada Miejska w Gliwicach
uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019” w brzmieniu według załącznika do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Gliwice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązywania od dnia 1 stycznia 2014 r.

Zastępca Przewodniczącego
Rady Miejskiej w Gliwicach

Krystyna Sowa

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/796/2013
Rady Miejskiej w Gliwicach
z dnia 7 listopada 2013 r.

**MIEJSKI PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH
DLA MIASTA GLIWICE NA LATA 2014-2019**

I. WPROWADZENIE

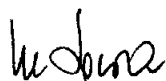
Niepełnosprawność wymaga wsparcia, umożliwiającego osobom niepełnosprawnym udział w życiu społecznym poprzez różnorodne formy aktywizacji zawodowej i społecznej. Niepełnosprawności zazwyczaj nie można usunąć czy pozbyć się. Można jednak w znacznym stopniu ograniczyć lub wyeliminować skutki niepełnosprawności. Nowoczesne rozumienie rehabilitacji osób niepełnosprawnych zakłada jak najpełniejszą współpracę pomiędzy instytucjami i grupami odpowiedzialnymi za proces rehabilitacji. Bardzo ważne jest również włączenie w ten proces środowiska samych osób niepełnosprawnych. Podejmowane działania mają na celu wzrost aktywności osób niepełnosprawnych w życiu społecznym i zawodowym, a także przeciwdziałanie dyskryminacji i zjawisku ich wykluczenia społecznego.

Opracowanie miejskiego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych jest zadaniem wynikającym z art. 35a ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. „Miejski Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2014-2019” jest zgodny z założeniami „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2007-2015” oraz wpisuje się w „Strategię Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022”. Podstawą zapisów programu są także: „Wojewódzki program wyrównywania szans osób niepełnosprawnych oraz przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu na lata 2011-2016”, założenia „Karty Praw Osób Niepełnosprawnych” oraz „Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych”.

Program został przygotowany w oparciu o konsultacje z głównymi instytucjami realizującymi w mieście zadania na rzecz osób niepełnosprawnych: Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gliwicach, Powiatowym Urzędem Pracy w Gliwicach, Gliwickim Centrum Organizacji Pozarządowych, Miejskim Zespołem do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, a także z Powiatową Społeczną Radą do Spraw Osób Niepełnosprawnych, w skład której wchodzi przedstawiciele organizacji pozarządowych. Opinie partnerów na temat dotychczasowych działań na rzecz osób niepełnosprawnych, możliwych form współpracy, a także informacje o obszarach deficytowych w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym, były podstawą do wytyczenia celów i określenia przedsięwzięć zawartych w programie.

II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU:

- ustawa o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 595 z późn. zm.),
 - ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych z dnia 27 sierpnia 1997 r. (j.t. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721 z późn. zm.),
 - ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.),
 - ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004 r. (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 674 z późn. zm.),
 - ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
 - Kodeks Pracy - zawiera zapisy przeciwdziałające dyskryminacji osób niepełnosprawnych w pracy,
 - Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych ratyfikowana przez Prezydenta RP w dniu 6 września 2012 r. (Dz. U. z 2012 r., poz. 1169),
 - uchwała Sejmu RP z dnia 1 sierpnia 1997 r. - Karta Praw Osób Niepełnosprawnych, (Monitor Polski Nr 50 z 1997 r., poz. 475),
 - uchwała Sejmu RP z dnia 7 grudnia 2012 r. w sprawie przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych (Monitor Polski z 2012 r., poz. 991).
- Ponadto w wielu aktach prawnych znajdują się zapisy dotyczące ulg i preferencji w stosunku do osób niepełnosprawnych. Są to między innymi:
- ustawa z 20 czerwca 1992 r. o uprawnieniach do ulgowych przejazdów środkami publicznego transportu zbiorowego,
 - ustawa z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym,
 - ustawa z 23 listopada 2012 r. Prawo pocztowe,
 - ustawa z 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne,

- ustawa z 21 kwietnia 2005 r. o opłatach abonamentowych,
- ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,
- ustawa z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych.

III. ADRESACI PROGRAMU:

1. adresaci bezpośredni – osoby niepełnosprawne z terenu miasta Gliwice, rodziny i opiekunowie osób niepełnosprawnych,
2. adresaci pośredni – wszyscy mieszkańcy Gliwic, instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problematyką niepełnosprawności w mieście.

IV. PODMIOTY REALIZUJĄCE PROGRAM:

1. Urząd Miejski w Gliwicach,
2. Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach,
3. Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach,
4. Gliwickie Centrum Organizacji Pozarządowych,
5. Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Gliwicach,
6. Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Gliwicach,
7. organizacje pozarządowe,
8. placówki oświatowe,
9. instytucje kultury i sportu,
10. warsztaty terapii zajęciowej,
11. związki pracodawców i pracodawcy,
12. spółki miejskie,
13. pozostali partnerzy działań na rzecz osób niepełnosprawnych.

V. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- budżet miasta Gliwice,
- środki własne podmiotów realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych,
- PFRON,
- inne źródła.

VI. CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE I PRZEDSIĘWZIĘCIA PROGRAMU

CEL STRATEGICZNY

Tworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków dla podniesienia jakości życia niepełnosprawnych mieszkańców Gliwic oraz ograniczanie zjawiska ich wykluczenia społecznego

CEL OPERACYJNY 1

Wspieranie działań na rzecz zapobiegania niepełnosprawności

Przedsięwzięcia

1. Podejmowanie działań na rzecz poszerzenia wiedzy mieszkańców miasta w zakresie przyczyn niepełnosprawności.
2. Prowadzenie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia poprzez programy na rzecz zdrowego stylu życia, kampanie informacyjne i profilaktyczne.
3. Objęcie dzieci niepełnosprawnych oraz ich rodziców wczesnym wspomaganie w formie wielospecjalistycznej pomocy z zakresu psychologii, pedagogiki oraz rehabilitacji.
4. Podejmowanie działań nakierowanych na zwiększenie dostępności usług rehabilitacyjnych i podnoszenie ich jakości.
5. Wsparcie osób niepełnosprawnych poprzez dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i środków pomocniczych.

Mierniki:

- liczba programów na rzecz zdrowego stylu życia, kampani informacyjnych i profilaktycznych
- liczba dzieci i ich rodziców objętych wczesnym wspomaganie,
- liczba programów i projektów na rzecz rehabilitacji osób niepełnosprawnych,
- liczba oraz kwota udzielonych dofinansowań do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, środków ortopedycznych i środków pomocniczych.

CEL OPERACYJNY 2

Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji

Przedsięwzięcia

1. Sukcesywne podejmowanie działań dotyczących likwidacji barier architektonicznych w gliwickich placówkach oświatowych.
2. Organizacja transportu dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do placówek oświatowych.
3. Promowanie pedagogiki włączającej jako alternatywy dla nauczania indywidualnego.
4. Organizacja zajęć rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych dla uczniów zgodnie z zaleceniami wyspecjalizowanych placówek diagnostyki psychopedagogicznej.
5. Doskonalenia nauczycieli w zakresie kształcenia osób niepełnosprawnych oraz nowatorskich form pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną poprzez organizację szkoleń, warsztatów i konferencji.
6. Wzbogacanie placówek oświatowych w sprzęt i pomoce dydaktyczne usprawniające proces dydaktyczny uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
7. Inicjowanie działań nakierowanych na rodziców i opiekunów prawnych uczniów niepełnosprawnych

poprzez szkolenia, terapię, grupy wsparcia.

Mierniki:

- liczba placówek oświatowych, w których zlikwidowano bariery architektoniczne,
- wskaźnik udziału dzieci i młodzieży korzystającej z transportu organizowanego dla osób niepełnosprawnych do ogólnej liczby dzieci i młodzieży niepełnosprawnej,
- wskaźnik uczniów niepełnosprawnych korzystających z zajęć rewalidacyjnych i rehabilitacyjnych do ogólnej liczby uczniów niepełnosprawnych,
- liczba zorganizowanych szkoleń, warsztatów i konferencji poświęconych tematyce kształcenia osób niepełnosprawnych oraz nowatorskich form pracy z dziećmi i młodzieżą niepełnosprawną,
- wskaźnik udziału niepełnosprawnych uczniów korzystających ze specjalistycznego poradnictwa do ogólnej liczby uczniów niepełnosprawnych,
- liczba placówek, które wzbogaciły wyposażenie o dodatkowy sprzęt i pomoce dydaktyczne usprawniające proces dydaktyczny uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- liczba rodziców i opiekunów prawnych uczniów niepełnosprawnych, uczestniczących w szkoleniach, terapii, grupach wsparcia.

CEL OPERACYJNY 3

Wyównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rynku pracy

Przedsięwzięcia

1. Prowadzenie ewidencji osób niepełnosprawnych bezrobotnych i poszukujących zatrudnienia.
2. Inicjowanie oraz realizacja programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
3. Prowadzenie specjalistycznych usług pośrednictwa pracy dla osób niepełnosprawnych.
4. Wspieranie aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych w formie specjalistycznego poradnictwa zawodowego.
5. Organizacja szkoleń zawodowych dla osób niepełnosprawnych zgodnych z potrzebami rynku pracy.
6. Realizacja form aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych finansowanych ze środków PFRON.
7. Wspieranie podejmowania działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.
8. Promowanie nowych form pracy dla osób niepełnosprawnych, w tym telepracy i e-pracy.

Mierniki:

- odsetek bezrobotnych i poszukujących pracy osób niepełnosprawnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy do ogólnej liczby osób zarejestrowanych w PUP,
- liczba programów na rzecz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w tych programach,
- liczba osób niepełnosprawnych, które podjęły pracę,
- odsetek osób niepełnosprawnych korzystających z pośrednictwa pracy i specjalistycznego poradnictwa zawodowego do ogólnej liczby zarejestrowanych w PUP osób niepełnosprawnych
- liczba osób niepełnosprawnych skierowanych na szkolenia zawodowe,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z form aktywizacji zawodowej finansowanych ze środków PFRON,
- liczba zgłoszeń o podjęciu działalności gospodarczej przez osoby niepełnosprawne.

CEL OPERACYJNY 4

Wspieranie osób niepełnosprawnych i ich rodzin poprzez system pomocy społecznej

Przedsięwzięcia

1. Zapewnienie kompleksowej pomocy dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin, obejmującej wsparcie w zakresie rzeczowym, finansowym i psychologicznym.
2. Organizowanie systemu usług pielęgnacyjnych i opiekuńczych dla osób niepełnosprawnych, w tym specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
3. Inicjowanie tworzenia ośrodków wsparcia: środowiskowych domów samopomocy, dziennych domów pomocy społecznej i mieszkań chronionych.
4. Wspieranie programów usamodzielniania osób niepełnosprawnych.
5. Tworzenie warunków do korzystania niepełnosprawnych z profesjonalnej pomocy w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych pojawiających się w związku z niepełnosprawnością oraz niesienie pomocy psychologicznej osobom niepełnosprawnym.

Mierniki:

- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług pomocy społecznej,
- liczba ośrodków wsparcia dla osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych korzystających z usług ośrodków wsparcia,
- liczba osób niepełnosprawnych uczestniczących w programach usamodzielniania,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy w w rozwiązywaniu sytuacji kryzysowych oraz pomocy psychologicznej.

CEL OPERACYJNY 5

Tworzenie warunków aktywności osób niepełnosprawnych jako podstawy integracji społecznej

Przedsięwzięcia

1. Pozyskiwanie i koordynacja działalności wolontariuszy pomagających osobom niepełnosprawnym.
2. Wspieranie rozwoju usług asystenta osoby niepełnosprawnej.
3. Inicjowanie modelu aktywnego stylu życia osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie osobom niepełnosprawnym udziału w kulturze, rekreacji i sporcie.
4. Kontynuacja działań zmierzających do dostosowania przestrzeni miejskiej do potrzeb osób niepełnosprawnych poprzez stopniową likwidację barier architektonicznych w obiektach infrastruktury miejskiej.
5. Dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się oraz barier technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
6. Współfinansowanie działalności warsztatów terapii zajęciowej.

7. Dofinansowanie do udziału osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych.
8. Dofinansowanie do usług transportowych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.
9. Wspieranie działań na rzecz rozwoju umiejętności społecznych osób niepełnosprawnych poprzez organizację szkoleń, warsztatów i konferencji.

Mierniki:

- liczba wolontariuszy działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba asystentów działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych dostępnych dla osób niepełnosprawnych,
- liczba obiektów miejskich dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych,
- liczba oraz kwota dofinansowań do likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych,
- kwota dofinansowania działalności warsztatów terapii zajęciowej oraz liczba uczestników warsztatów,
- liczba oraz kwota dofinansowań do uczestnictwa osób niepełnosprawnych w turnusach rehabilitacyjnych,
- kwota dofinansowania do usług transportowych przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz liczba osób niepełnosprawnych korzystających z przystosowanego transportu,
- liczba szkoleń, warsztatów i konferencji dotyczących umiejętności społecznych osób niepełnosprawnych.

CEL OPERACYJNY 6

Współpraca z organizacjami pozarządowymi i tworzenie partnerstwa lokalnego na rzecz niepełnosprawnych

Przedsięwzięcia

1. Diagnozowanie sytuacji osób niepełnosprawnych na potrzeby planowania oferty usług we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
2. Tworzenie i realizacja programów i projektów dotyczących problematyki niepełnosprawności przy współudziale środowiska osób niepełnosprawnych.
3. Wspieranie szkoleń osób działających na rzecz lub w imieniu osób niepełnosprawnych.
4. Udzielania organizacjom pozarządowym wsparcia finansowego w realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych.
5. Współorganizowanie imprez okolicznościowych, konferencji i innych spotkań związanych z tematyką niepełnosprawności.

Mierniki:

- liczba programów i projektów dotyczących problematyki niepełnosprawności zrealizowanych przy współudziale środowiska osób niepełnosprawnych,
- liczba osób przeszkolonych do pracy na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba oraz kwota dotacji udzielonych z budżetu miasta organizacjom pozarządowym realizującym zadania w dziedzinie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,
- liczba konferencji, spotkań i innych imprez okolicznościowych związanych z problematyką niepełnosprawności.

CEL OPERACYJNY 7

Zapewnienie kompleksowej informacji związanej z niepełnosprawnością

Przedsięwzięcia

1. Zapewnienie osobom niepełnosprawnym, ich rodzinom oraz osobom zainteresowanym problematyką niepełnosprawności dostępu do informacji poprzez punkty informacyjne oraz serwisy internetowe.
2. Monitorowanie sytuacji osób niepełnosprawnych przez instytucje i organizacje pozarządowe zajmujące się problemami niepełnosprawnych.
3. Współdziałanie w zakresie umożliwienia osobom niepełnosprawnym pełniejszego dostępu do specjalistycznego poradnictwa, w tym porad prawnych.
4. Inicjowanie programów edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych, mających na celu podnoszenie ich świadomości dotyczącej przysługujących uprawnień, a także ich potencjału i wkładu w życie społeczności lokalnej.

Mierniki:

- liczba punktów informacyjnych dla osób niepełnosprawnych,
- liczba programów edukacyjnych dla osób niepełnosprawnych mających na celu podnoszenie ich świadomości dotyczącej przysługujących uprawnień, a także ich potencjału i wkładu w życie społeczności lokalnej,
- liczba osób niepełnosprawnych korzystających ze specjalistycznego poradnictwa, w tym porad prawnych.

CEL OPERACYJNY 8

Przeciwdziałanie dyskryminacji i realizacja praw osób niepełnosprawnych

Przedsięwzięcia

1. Realizacja programów mających na celu kształtowanie wśród mieszkańców miasta, w szczególności dzieci i młodzieży, postaw sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi.
2. Wspieranie aktywności i samoorganizacji środowisk osób niepełnosprawnych.
3. Wdrażanie inicjatyw na rzecz zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz przestrzegania praw obywatelskich osób niepełnosprawnych.

Mierniki:

- liczba programów mających na celu kształtowanie wśród mieszkańców miasta, w szczególności dzieci i młodzieży, postaw sprzyjających integracji z osobami niepełnosprawnymi oraz liczba uczestników tych programów,
- liczba inicjatyw dotyczących zmiany społecznego wizerunku osoby niepełnosprawnej oraz przestrzegania praw obywatelskich osób niepełnosprawnych.

VII. OCZEKIWANE REZULTATY PROGRAMU

Głównym założeniem realizacji programu jest poszerzenie dostępu osób niepełnosprawnych do życia społecznego, edukacji oraz rynku pracy. Ponadto planuje się, że poprzez podjęcie ujętych w programie działań uzyskane zostaną następujące rezultaty:

- ułatwienie osobom niepełnosprawnym samodzielnego funkcjonowania,
- ograniczenie zjawiska marginalizacji osób niepełnosprawnych,
- podniesienie wiedzy o problemach osób niepełnosprawnych wśród społeczności lokalnej,
- zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji,
- przełamanie barier psychologicznych związanych z niepełnosprawnością.

VIII. MONITORING

Monitoring będzie polegał na bieżącej ocenie skuteczności działań określonych w programie i umożliwieniu dokonywania niezbędnych zmian. Na monitoring programu składać się będą następujące działania:

- bieżące gromadzenie danych statystycznych oraz informacji dotyczących realizacji programu,
- analiza danych i informacji,
- ocena stopnia wykonania przyjętych założeń,
- analiza przyczyn rozbieżności między założeniami a stanem faktycznym oraz identyfikacja sfer wymagających zmiany działań,
- planowanie ewentualnych zmian w programie oraz wdrożenie zmodyfikowanych działań,
- sporządzenie raportu z całości realizacji programu.

Planuje się także działania informacyjno-promocyjne dotyczące programu, które będą miały na celu dotarcie z informacjami o programie do partnerów oraz potencjalnych beneficjentów, kształtowanie pozytywnego obrazu przedsięwzięcia, jak również wywołanie zainteresowania proponowanymi w programie działaniami. Promocja prowadzona będzie na każdym etapie realizacji programu poprzez internet i media

IX. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Nadzór nad realizacją Programu z ramienia Prezydenta Miasta wykonuje Naczelnik Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Zastępca Przewodniczącego
Rady Miejskiej w Gliwicach

Krystyna Sowa